Vereeniging
Nederlandsch Historisch
Scheepvaart Museum

Verkort jaarverslag 2025

Inhoud

5 Voorwoord van de voorzitter
6 De VNHSM in 2025
10 Collectie en kennis in 2025
26 Leden in 2025
30 Bericht uit het museum
34 Financieel verslag 2025
40 Jaarrekening 2025

MIX
Papier | Ondersteunt verantwoord bosbeheer
FSC® C021795
FSC
www.fsc.org

Dit verkort jaarverslag 2025 is gedrukt op FSC-gecertificeerd papier. FSC (Forest Stewardship Council) is een internationale organisatie die verantwoord bosbeheer stimuleert. FSC stelt wereldwijde standaarden voor bosbeheer op, met daaraan gekoppeld het keurmerk.

Foto: Twycer

Voorwoord
van de voorzitter

Voor u ligt ons jaarverslag, waarin wij terugblikken op 2025. Dit verslag biedt niet alleen een overzicht van onze activiteiten en de financiële verantwoording, maar schetst ook de positie en organisatie van de VNHSM: *een vereniging met een rijke maritieme historie en actieve, betrokken leden, die sinds haar oprichting in 1916 stevig geworteld is in een lange traditie.*

De kracht van de VNHSM ligt in de betrokkenheid van haar leden en begunstigers. Zij leveren een waardevolle bijdrage door deelname aan studiegroepen en historisch onderzoek, en door donaties, zowel in natura als financieel. Daarnaast ontvangen wij regelmatig schenkingen van particulieren en museale instellingen die (delen van) hun maritieme collecties aan ons toevertrouwen. Samen met het Scheepvaartmuseum werken wij aan het behoud, de uitbreiding en de toegankelijkheid van onze collectie. Met tentoonstellingen en lezingen dragen wij bij aan het delen van kennis over de maritieme geschiedenis, van verleden tot heden.

Elk jaar organiseren wij voor onze leden een aantal exclusieve activiteiten rondom het museum en de collectie. Daarnaast zetten wij ons actief in voor het delen van maritieme kennis via onze uitgebreide museumbibliotheek en ontvangen de leden het tijdschrift *Zeemagazijn* en ondersteunt de VNHSM van harte het Fellowship-programma.

Dit jaar was natuurlijk SAIL ’25 dat bijzondere moment, waar ik met veel plezier op terugkijk. Het was geweldig om zoveel leden te mogen verwelkomen aan boord van de s.s. *Christiaan Brunings* voor een indrukwekkende vaartocht temidden van het maritieme erfgoed, waarbij de schipper ons behendig tussen het krioelende verkeer op het water loodste. Samen genoten we van het nautische spektakel en beleefden wij onze gedeelde passie voor de maritieme wereld. Een uniek moment van verbondenheid binnen onze vereniging.

De VNHSM is niet alleen eigenaar van ’s lands grootste en meest waardevolle maritieme historische collectie, zij heeft ook een opdracht tot het behoud en de bevordering van de Nederlandse maritieme geschiedenis. Daarbij staat de VNHSM open voor dialoog met haar leden en met het museum. De samenleving verandert, en visies op de geschiedenis vragen om nuance. Het museum biedt daarom ruimte aan vele verhalen uit de maritieme geschiedenis. De VNHSM gaat daarin mee, en zal tegelijkertijd ook altijd ijveren voor een brede vertegenwoordiging van onze bijzondere collectie in de tentoonstellingen van het museum.

Dit jaarverslag blikt terug op 2025, een jaar waarin wij dankzij samenwerking, creativiteit en de steun van onze leden verder hebben gebouwd aan de toekomst. Met een warm hart kijken wij terug op een dynamisch jaar en zien wij vol vertrouwen uit naar wat komen gaat.

Wij danken iedereen die zich heeft ingezet voor de VNHSM en kijken uit naar een nieuw jaar vol samenwerking en maritieme ontdekkingen. Wij hopen u daarbij spoedig weer in het museum te mogen ontmoeten.

Namens het bestuur
Manuel Kohnstamm, voorzitter

De VNHSM in 2025

Hierbij treft u het jaarverslag aan van de VNHSM Nederlandsch Historisch Scheepvaart Museum (VNHSM). Het bestuur legt in dit stuk verantwoording af over het jaar 2025. Met het verslag wil zij een zo compleet mogelijk inzicht geven in de activiteiten, positie en organisatie van de VNHSM, opgericht in 1916.

De (financiële) jaarverslaggeving is opgezet volgens de richtlijn RJK C-1 (jaarverslaggeving kleine organisaties zonder winststreven). Het volgen van deze richtlijn stelt zowel leden van de VNHSM als externe geldgevers in staat een helder en transparant beeld te krijgen van de financiële huishouding van de VNHSM. Dit laatste is van belang voor onze leden, onze begunstigers en andere geïnteresseerden en voorts uiteraard ook ten behoeve van het verkrijgen van externe financiële middelen en ook van (eventuele) verkrijgingen uit nalatenschappen.

Doelstelling

Volgens de statuten van de VNHSM is haar doelstelling als volgt:

1. De VNHSM stelt zich ten doel het bijeenbrengen, in stand houden en uitbreiden van een verzameling voorwerpen, betrekking hebbende op de scheepvaart, zowel die van vroegere tijden als de hedendaagse, zomede op de aan beide verwante vakken, met het oogmerk deze verzameling in de gemeente Amsterdam voor het publiek ter bezichtiging te stellen.

2. Voorts heeft de VNHSM ten doel het verrichten van alles wat kan strekken tot het verbreiden van kennis omtrent de vroegere en hedendaagse scheepvaart in de ruimste zin van het woord, door het houden van cursussen, voordrachten en demonstraties, het scheppen van gelegenheid tot het ontvangen van onderwijs en door alle andere wettige middelen, aan dit doel bevorderlijk, hetzij alleen, hetzij in samenwerking met andere instellingen, lichamen en personen.

3. De VNHSM heeft niet tot doel bijdragen te verlenen welke worden aangewend voor de bestrijding van exploitatietekorten van de Stichting Nederlands Scheepvaartmuseum Amsterdam.

De uitgebreide collectie maritiem historische objecten, in eigendom bij de VNHSM, wordt voor een deel geëxposeerd in het Scheepvaartmuseum Amsterdam (het museum). Soms worden voorwerpen in bruikleen gegeven aan andere instellingen.

De VNHSM biedt aan particulieren en bedrijven volop mogelijkheden om actief bij het museum betrokken te zijn. Voor de leden worden er exclusieve activiteiten rond het museum en de collectie georganiseerd. Voorts draagt de VNHSM bij aan het verspreiden van maritiem historische kennis door middel van het actief voor gebruik aanhouden van een uitgebreide museumbibliotheek. Collectie, ledenactiviteiten en historische kennis vormen belangrijke elementen van de VNHSM. Getracht wordt zo veel mogelijk met de leden en geïnteresseerden contact te houden, door middel van de ALV, door leden voor openingen van tentoonstellingen uit te nodigen en door publicatie van het *Zeemagazijn* en de uitgave van cahiers over een specifiek onderwerp, en met de jaarlijkse fellowshipsbijeenkomst.

Verwerving van baten

Baten worden onder meer verkregen, al of niet voor specifieke projecten of aankopen, uit contributies en vrijwillige bijdragen van de leden, bijdragen van andere fondsen en sponsoren, legaten, schenkingen en erfenissen al dan niet in natura, overdracht van aankopen, gedaan door het museum, baten en opbrengsten uit het vermogen.

ANBI-status

De VNHSM heeft de status van “Culturele ANBI”. Giften aan goede doelen organisaties zijn aftrekbaar van het belastbaar inkomen als de instelling is aangemerkt als een Algemeen Nut Beogende Instelling (ANBI). Voor een Culturele ANBI geldt vooralsnog in het algemeen een verhoogde aftrekbaarheid (125% voor particulieren van eenmalige of periodieke schenkingen).

Bestuurlijke zaken/samenstelling bestuur

De VNHSM wordt bestuurd door een onafhankelijk en onbezoldigd bestuur. Het bestuur dient volgens de statuten te bestaan uit ten minste vijf (5) en maximaal zeven (7) leden. Vanaf 7 mei 2025 bestond het bestuur uit zes (6) leden en is als volgt samengesteld:

- de heer drs. E. (Manuel) Kohnstamm, voorzitter
- mevrouw mr. R.D. (Ruth) van Andel, secretaris
- de heer drs. M.(Marijn) Moesbergen, penningmeester
- de heer drs. M.J. (Meindert) Seffinga, bestuurslid Collectie
- mevrouw mr. R.L. (Riemke) thoe Schwartzenberg en Hohenlansberg - Manger Cats leden/fondsenwerving
- de heer drs P.J. (Peter) Schoon, leden/fondsenwerving
- mevrouw F.M. Bijl de Vroe – Verloop, bestuurslid

Tijdens de Algemene Ledenvergadering (ALV) van de VNHSM op 7 mei 2025 is stilgestaan bij het overlijden van Michiel de Brauw op 10 januari 2025, bestuurslid en jarenlang penningmeester van de Vereeniging. Dit heeft het bestuur, leden van de Vereeniging en het museum diep geraakt en men is Michiel zeer dankbaar voor zijn jarenlange actieve inzet. Tijdens

de vergadering is de heer M. (Marijn) Moesbergen toegetreden tot het bestuur in de functie van penningmeester en is mevrouw F.M. (Fusien) Bijl de Vroe toegetreden tot het bestuur in de functie van bestuurslid. Bestuursleden worden gekozen voor een periode van vier (4) jaar en zijn terstond daarna één (1) keer herbenoembaar. Nieuwe bestuursleden worden door de Algemene Vergadering benoemd op voordracht van het bestuur.

Foto: Twycer

De penningmeester en drie (3) leden van de VNHSM vormden in 2025 de beleggingscommissie van de VNHSM. Leden van de beleggingscommissie zijn de heren A. (Adriaan) Peijnenburg, J.W. (Jan Willem) Cramer, T. (Tim) Bax en M. (Marijn) Moesbergen. In 2025 hebben wij officieel afscheid genomen van de heren D. (Daan) Lunsingh Scheurleer, G. (Gerard) Vehmeijer, P. (Peter) Koster en W. (Wouter) Hoek. Wij hebben vertrouwen in de nieuwe samenstelling van de beleggingscommissie die nu bestaat uit een mooie combinatie van ervaring en jong talent, bankiers, vermogensbeheerders en (financiële) handelaren.

De bestuursleden Leden/Fondsenwerving houden nauw contact met de medewerkers van het museum, die samen zorgdragen voor de ledenadministratie en ledenactiviteiten, alsmede leden- en fondsenwerving van de VNHSM.

De externe accountant Dubois & Co controleert jaarlijks de opzet en uitvoering van de administratie en de administratieve organisatie en controleert en accordeert de jaarrekening alvorens deze wordt vastgesteld. De betrokken registeraccountant is de heer J.J.M. Huijbregts RA. De Kascontrole commissie, bestaande uit twee leden te weten: mevrouw M. (Maléne) Hemelaar en de heer T. (Tim) Oldeman, voert het toezicht uit op de financieel administratieve organisatie van de VNHSM en rapporteert aan de ALV.

De VNHSM heeft geen personeelsleden in dienst, maar werkt nauw samen met de staf van het museum. Vanaf 1 januari 2025 is mevrouw Saskia Hooft aangesteld om op zzp-basis de VNHSM te ondersteunen als relatiemanager en bestuursondersteuner. Bij de financiële administratie wordt de penningmeester bijgestaan door het hoofd financiën en de andere medewerkers van de afdeling financiën van het museum.

Vergaderingen van het bestuur

Het bestuur kwam in 2025 vijf keer bijeen voor een formele bestuursvergadering. En wel op 20 januari, 10 februari, 17 maart, 22 april, 15 september en 1 december. De vergaderingen van 22 april, 15 september en 26 november werden gehouden in het museum. De vergadering van 17 maart vond plaats bij de secretaris thuis te Amsterdam. De vergadering van 20 januari en 10 februari vond online plaats. De directie van het museum was ook (deels) aanwezig tijdens de vergaderingen op 10 februari, 22 april, 15 september en 26 november.

Tijdens de vergaderingen stonden meerdere onderwerpen op de agenda zoals financiën, begroting, collectiebeheer, leden en ledenbijeenkomsten, fondsenwerving, ledenwerving, mecenaat, digitalisering, schema van aftreden, statutenwijziging, verwerving/aankoop, opvolging bestuurders, nieuwe stukken en de actuele ontwikkelingen in het museum, de samenwerking tussen de VNHSM en het museum en ook de samenwerking van de VNHSM met de overige gremia rondom het museum.

Algemene Ledenvergadering

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op woensdag 7 mei 2025. De leden zijn vooraf uitgenodigd om de vergadering bij te wonen. Aan de orde waren de gebruikelijke onderwerpen zoals de toelichting van de kascontrole commissie, de goedkeuring en vaststelling van het jaarverslag, de begroting en benoeming van bestuursleden. Na afloop van de vergadering was er een presentatie over de visserijcollectie door mevrouw Alex Poldervaart, die met financiële steun van de VNHSM tijdelijk was aangesteld als conservator voor het toegankelijk maken van deze collectie. Zij had daarbij speciale aandacht voor affiches van visserijgroothandels. Na de lezing was er een drankje en een informeel diner.

Erfgoedwet

De relatie tussen het Rijk en de musea is vastgelegd in de Erfgoedwet van 2016. Daarin staan afspraken over bijdragen van het Rijk om de collectie te kunnen beheren. Hierdoor krijgen musea voor een langere periode de zekerheid dat ze de kosten voor collectiebeheer kunnen dragen. Deze wet regelt ook de bescherming van collecties van nationaal belang.

De Rijksmusea en de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed beheren de aan hen toevertrouwde Rijkscollectie, letterlijk de collectie van het Rijk. Enkele rijksmusea hebben daarnaast collecties die geen eigendom zijn van het Rijk, maar zoals in het geval van de VNHSM, in langdurig bruikleen gesteld aan het Rijk. Hiervoor is het Rijk eveneens verantwoordelijk en behandelt deze als “ware het Rijkscollectie”.

De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed houdt toezicht op het beheer en het behoud van de Rijkscollecties. De afspraken hierover staan in de Regeling materieelbeheer museale voorwerpen. De Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed controleert of de beheerders van de rijkscollecties zich aan de afspraken houden.

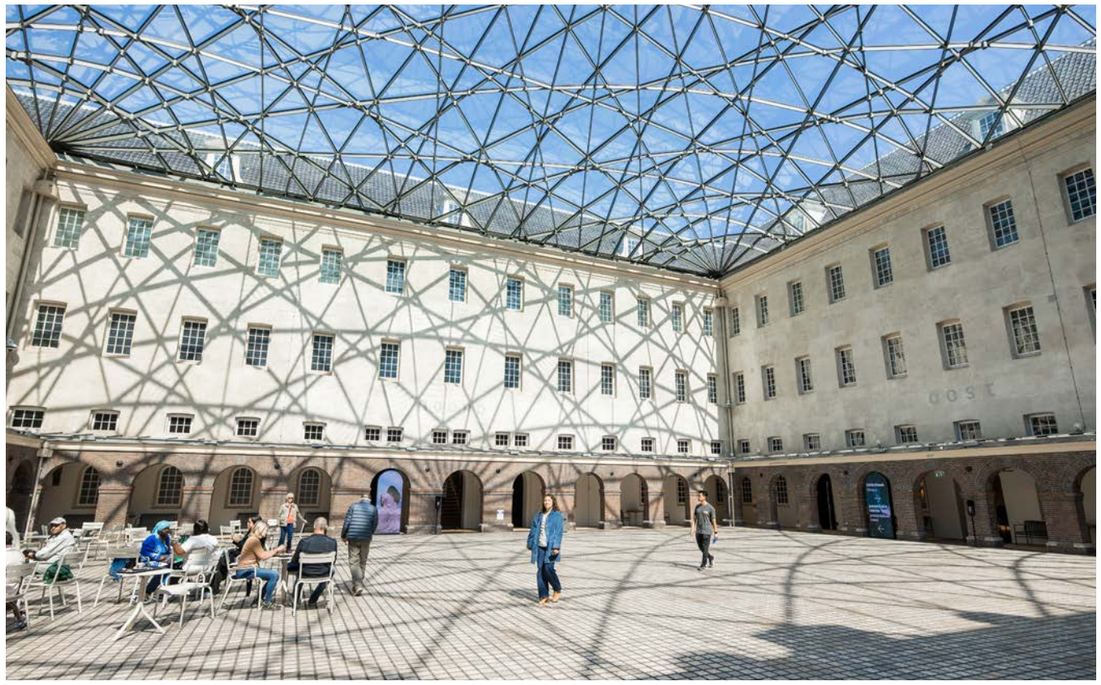

Foto: Twycer

Collectie en kennis in 2025

De VNHSM bezit een collectie maritieme (kunst)voorwerpen die tot de wereldtop behoort. Deze collectie is in 1975 in bruikleen gegeven aan de Staat der Nederlanden die op zijn beurt het dagelijkse beheer heeft overgedragen aan Het Scheepvaartmuseum. De VNHSM en het museum hebben zich ook in 2025 gezamenlijk ingespannen om deze internationaal vermaarde verzameling in stand te houden en verder uit te breiden, te presenteren aan het publiek en ter beschikking te stellen als een bron van kennis voor zowel onderzoekers als belangstellenden.

Collectie

In 2025 werden 2268 museale voorwerpen en 435 publicaties voor de bibliotheek als collectie ingeschreven, waaronder 84 nieuwe aankopen en 568 schenkingen. Bepalend bij de keuze tot verwerving in het verzamelbeleid van het museum zijn de vijf collectiethema's (Nederlanders en de wereld; Nederland als maritieme natie; De zee als bron van inspiratie; De zee als uitdaging; Amsterdam als havenstad) in het verzamelbeleid van Het Scheepvaartmuseum. Dit beleid is in overleg met het VNHSM-bestuur in het vigerende Collectieplan 2025-2028 vastgesteld.

Aankopen

Op een veiling bij het Venduehuis der Notarissen werd het schilderij *Interieur met een vissersechtpaar* van Pieter de Putter (circa 1600-1659) aangekocht. De Putter behoort tot de groep Nederlandse kunstenaars die zich specialiseerden in stillevens met vis. Het overgrote deel van zijn carrière was hij werkzaam in Den Haag. De aankoop past in het verzamelbeleid nu het museum, sinds de overname van de visserijcollectie van het Museum Vlaardingen, de nationale visserijcollectie beheert. Portretten van vissers, vissersvrouwen of andere inwoners van vissersgemeenschappen zijn daarin nog onderbelicht.

Op een veiling bij Schulman werd een zilveren penning aangekocht die werd geslagen ter gelegenheid van het huwelijk van koningin Wilhelmina met prins Hendrik, hertog van Mecklenburg-Schwerin in 1901. De penning werd ontworpen door Pier Jacob Pander (1864-1919) en uitgegeven door Koninklijke Begeer. Het in het oog springende element op deze penning is dat het echtelijk paar is afgebeeld in een huwelijksbootje. Hoe bekend het fenomeen 'in het huwelijksbootje stappen' ook is – een van de oudst bekende verwijzingen

Foto: Twycer

dateert uit 1782 en komt van Betje Wolff en Aagje Deken – in museale collecties komen maar nauwelijks objecten voor die naar deze maritieme traditie verwijzen.

De Nederlandse kunstenaar Anton Heyboer (1924-2005) is bij velen bekend om zijn non-conformistische levensstijl. Heyboer had tussen 1948 en 1953 een vissersvlet met visserijnummer YM348. Heyboer gaf het zelf de naam *La Mar Santa Cruz Piscadore.* De tuigage bestond uit een paaltje als mast en een zeil van aan elkaar gebonden stukken dekzeil. Volgens collega-kunstenaar Frans Verpoorten was het geheel zo zwaar, dat er een storm moest staan om vooruit te komen. Later in zijn carrière heeft Heyboer de IJmuiden 348 nog vaak en in veel varianten geschilderd. Daar is de tekening die het museum verwierf een voorbeeld van. De compositie lijkt daarbij voor een groot deel te zijn ontleend aan een foto uit circa 1950. De aquarel is daarmee een abstract zelfportret van de schilder op zijn bootje.

Voor de nieuwe tentoonstelling *De zee in kaart* bestond de behoefte ook enkele hedendaagse watersportkaarten te tonen. Sinds 1964 worden deze kaarten van de zogenaamde 1800-serie door de Hydrografische Dienst uitgebracht. De serie is zeer bekend bij iedereen die het water op gaat, maar blijkt nog nauwelijks in Nederlandse maritieme collecties vertegenwoordigd. Hierop is met de Hydrografische Dienst overeengekomen eens in de tien jaar een nieuwe set op te nemen in de collectie. Er wordt onderzocht of ook enkele oudere sets retrospectief aan de collectie kunnen worden toegevoegd. Voor gebruik in de tentoonstelling is een actuele kaartenset aangekocht.

In de nacht van 25 op 26 juni 1848 verging de Britse schoener *Martha* achter De Westen bij Texel. Slechts vier van de negen opvarenden overleefden de ramp: de stuurman, twee matrozen en een scheepsjongen. De *Martha* vervoerde voornamelijk spoorstaven. Een driedelige prent toont de berging vanuit verschillende perspectieven. Deze betrekkelijke zeldzame afbeelding geeft een goed beeld van de berging van een schip in de negentiende eeuw en werd bij Antiquariaat Het Narrenschip gekocht.

Door twee afzonderlijke verwervingen konden meerdere stereodia's aan de collectie worden toegevoegd. De ene betreft stereokaarten die betrekking hebben op de scheepvaart en scheepsbouw in Amsterdam rond de eeuwwisseling en de eerste decennia van de twintigste eeuw. De serie foto's van de ontvangst van de Franse president is een mooi voorbeeld van hoe Nederland, en de havenstad Amsterdam in het bijzonder, zich graag profileert en hun maritieme karakter graag willen onderstrepen Ook de onderwijskaarten laten zien hoe het maritieme bedrijf als een vanzelfsprekende en in het openbare leven zeer zichtbare bedrijfstak was ingebed in de samenleving. Veel foto's zijn in de omgeving van 's Lands Zeemagazijn gemaakt. Deze maritieme dwarsdoorsnede in stereo is een zeer passende toevoeging voor onze collectie, die op dit moment slechts vier stereofoto's van Amsterdam rijk is. De andere verwerving betreft stereofoto's van 'Operation Sail 1986' waarbij een vloot van 34 Nederlandse ronde- en platbodemjachten het honderdjarig bestaan van het Vrijheidsbeeld in New York luister bijzetten. De foto's werden gemaakt door Curtice Taylor, een Amerikaanse fotograaf en educator sinds de vroege jaren '80 en destijds verbonden aan de fotografieafdeling van de School of Visual Arts in New York.

Schenkingen

Het grootste deel van de nieuwe verwervingen bestond ook dit jaar uit schenkingen en legaten. De collectie scheepsmodellen werd aangevuld met twee halfmodellen van Whitbread 60 jachten, met respectievelijk de opschriften *Heineken* en *EF Language*. Met dergelijke jachten werd deelgenomen aan de driejaarlijkse The Ocean Race om de wereld (voorheen bekend als de Whitbread Round the World Race en Volvo Ocean Race). Bij het ontwerp van de deelnemende jachten gold, binnen bepaalde marges, een zekere mate van vrijheid. Hier kwamen de Whitbread 60 (W60) - later bekend als Volvo Ocean 60 (VO60) - jachten uit voort. De *Heineken* – gebouwd als de *Yamaha 1* – was het eerste W60-model. Het ontwerp bleek een groot succes en werd tot aan de editie van 2001-2002 gebruikt. Tijdens de editie van 1993-'94 maakte Lisette Cleyndert deel uit van een geheel vrouwelijke bemanning onder leiding van schipper Dawn Riley. Cleyndert deed in 1997-'98 nogmaals mee aan de race. Ditmaal met de *EF Language*, een jacht ontworpen door Bruce Farr. Met schipper Christine Guillou behaalde het team opnieuw de negende plaats. De modellen komen uit de nalatenschap van de vader van zeilster Lisette Cleyndert. De halfmodellen sluiten goed aan bij een voor het museum belangrijk onderwerp: watersport. Daarnaast bevat de collectie meerdere objecten over de Whitbread 60 en The (Volvo) Ocean Race, zoals scheepsmodellen, wedstrijdkleding, technische tekeningen, foto's, trofeeën en zelfs voedingsmiddelen zoals die worden gebruikt tijdens de race.

Via een andere schenking werd het museum nog een scheepsmodel rijker. Het gaat om een volmodel (schaal 1:100) van het motorschip *Betsy* dat rond 1995 door een onbekende modelbouwer werd gemaakt voor de grootvader van de schenkster, mevrouw Hulsman. Het thema binnenvaart is nog niet heel nadrukkelijk vertegenwoordigd binnen de collectie van het museum. Het betreft vooral modellen van zeilende binnenvaartschepen. Het schip *Betsy* waarop het model is gebaseerd, werd in 1930 op de scheepswerf De Haan & Oerlemans in Heusden gebouwd voor Harjo Scheepvaart Maatschappij te Rotterdam. In 1935 kwam het schip in eigendom van de schippersfamilie Hulsman die meer dan een halve eeuw op het schip werkten en woonden. Het schip werd in 1997 verkocht en vaart tegenwoordig onder de naam Levant.

Fotograaf Tryntjse Nauta schonk de twaalfdelige fotoserie *De zee roept*. Deze serie toont studenten van het Maritiem Instituut Willem Barentsz (MIWB) op Terschelling van 2009 tot 2010. De serie werd in 2011 tentoongesteld in het Fries Museum, vergezeld van een publicatie met muziek door Meindert Talma, en was daarna op vele andere plekken te zien. De fotoserie laat zien hoe hedendaagse kunstenaars als fotografen de zee en scheepvaart gebruiken als bron van inspiratie. Nauta leefde een aantal weken op de campus en heeft de studenten en hun leefvertrekken – uitkijkend over zee – van dichtbij kunnen portretteren. De serie ver-

Foto: Almicheal Fraay

beeldt de overgangsfase naar hun nieuwe identiteit, waarin zich een spanning aftekent tussen het uniforme en het individuele. Het leven van zeelieden in spé op het MIWB is niet eerder op een kunstzinnige wijze vastgelegd. De foto's van Nauta bieden een inkijkje in hun geïsoleerde – voor velen onzichtbare – leefwereld, ver weg van het leven aan de wal. Binnen de collectie raakt de serie aan de aan maritiem onderwijs gerelateerde objecten, zoals de collectie van de Kweekschool voor de Zeevaart, de fotoserie van Jamie Karreman over een training tijdens de opleiding tot onderzeebootcommandant en de serie *Boegbeelden* van Colette Lukassen.

Mevrouw Stroëcker schonk negen schetsbladen van Johan Conrad Greive (1837-1891), die rond 1863-'65 door de Amsterdamse (zee)schilder werden vervaardigd. Greive was in zijn tijd een succesvol schilder en kreeg meerdere onderscheidingen. Hij bekleedde verschillende bestuursfuncties bij de kunstenaarsvereniging Arti et Amicitiae en was werkend lid bij het kunstenaarsgenootschap Felix Meritus. De negen schetsbladen zijn op verschillende locaties in Nederland gemaakt, waaronder Amsterdam, Kampen en Den Haag. De meest bijzondere tekening is in Dordrecht gemaakt en verbeeldt het aflopen van het Japanse fregat *Kai-Yoo-Mar*. Deze schets is later tot prent gemaakt. De gebeurtenis vond plaats op 2 november 1865, op de werf van C. Gips & Zonen aan het Wilgenbos te Dordrecht. Onder de toeschouwers bevonden zich vele notabelen, waaronder ook de minister van Marine en de directie van de Nederlandsche Handel-Maatschappij. Enkele Japanse officieren, die een paar jaar eerder naar Nederland waren gekomen om kennis op te doen van de moderne scheepsbouw en westerse marinetactieken, waren eveneens aanwezig. De schetsen vormen een mooie aanvulling op de collectie van negentiende-eeuwse Nederlandse zeeschilders. Met het verzamelen van vooral tekeningen en ander studiemateriaal kunnen onderzoekers een breder beeld van het oeuvre en de werkwijze van maritieme schilders krijgen. De twee bovengenoemde schetsen geven bovendien meer diepgang aan de prentencollectie door het rechtstreekse verband tussen de prent en de schets. Het werk van J.C. Greive is door een groot aantal Nederlandse kunstmusea verzameld.

Foto: Twycer

Door een schenking van mevrouw Klop kon een aquarel van zeeschilder Willem Vaarzon Morel jr. (1931-2023) aan de collectie worden toegevoegd. Het betreft een afbeelding van twee marineschepen in de Marinehaven te Den Helder. Afgebeeld zijn het S-fregat *Hr. Ms. Philips van Almonde* (F823) van de Kortenaerklasse (operationeel 1981-2003) en de mijnenveger *Hr.Ms. Alkmaar* (M850) van de gelijknamige Alkmaarklasse (operationeel 1983-2005). In navolging van zijn schilderende vader en opa volgde Willem jr. een opleiding aan de Rijksacademie van Beeldende Kunst in Amsterdam, waar hij later in zijn carrière ook leraar en directeur zou worden. In zijn diensttijd (1951-1953) werkte hij bij de marine als duiker voor het opruimen van zeemijnen. Vier aquarellen in de collectie geven een indruk van deze werkzaamheden. In totaal zijn er twaalf werken van Vaarzon Morel jr. in de museumcollectie aanwezig.

Foto: Pim Hendriksen

Dankzij een schenking van de heer Rogaar is het museum een in Nagasaki vervaardigde prent van het spiegelretourschip *Schellag* rijker dat in 1736 voor de Zeeuwse kamer van de VOC werd gebouwd. In 1738 en in 1748 was het schip in Deshima. De titel van de prent is geschreven in Kanji (Chinees). Vrij vertaald staat er 'Schilderij/tekening van een Hollands schip'. De collectie telt momenteel 37 Nagasaki-prenten waarvan 21 scheepsportretten. Echter, op geen van deze prenten kan de scheepsnaam worden achterhaald. Dat maakt deze prent een waardevolle aanvulling op de collectie. Daarnaast waren de meeste gegevens die in het Japans op veel scheepsprenten zijn weergegeven, ontleend aan de beschrijvingen die kunstenaar Hayashi Rin Shihei destijds in zijn ontwerpen van de *Schellag* had opgenomen.

Via de erven van oud-kapitein G. Jansen, die van 1936 tot circa 1956 aan boord van ijsbreker-directievaartuig *Christiaan Brunings* werkte, ontving het museum zijn verslagen en foto's die een beeld geven van de inzet van de *Christiaan Brunings* in de periode 1936-1956. Bijzonder daarbij zijn documenten die meer licht werpen op de Tweede Wereldoorlog en het bevaren van de grote rivieren.

De schenking van 38 technische tekeningen van de hand van scheepsontwerper Max Gunning maakt de collectie van alle zogenaamde Gunningjachten in één keer compleet. De tekeningen hebben betrekking op de ontwerpen *Alcyone I, Alcyone II, Alcyone II Expanded, en Alcyone III en Cormorant*. Naamgever Max Gunning (1895-1972) verlegde vanaf 1948 zijn focus als scheepsontwerper naar pleziervaartuigen. In dat jaar liet hij voor eigen gebruik het zeiljacht *Alcyone* bouwen op de scheepswerf Gerardus Majella van de firma. J.W. Valentijn en Zonen. Deze *Alcyone* diende als basis voor de latere *Alcyone I, II, III* en *Cormorant*-klasse waarvan er tussen 1948 en 1984 in totaal 41 zijn gebouwd. Het museum had al tekeningen van de *Alcyone III*, maar deze was niet verder gekomen dan de ontwerpfase. De jachten van Gunning worden ook vaak aangeduid als 'grundels', een Nederlands type platbodem.

De VNHSM ontving ook een omvangrijke schenking tekeningen van het Bureau voor Scheepsbouw (BVS). Dit ontwerpbureau werd opgericht door Pieter Hendrik de Groot (1901-1967) en later voortgezet door zijn zoon Maarten. BVS heeft een breed scala aan ontwerpen gemaakt, variërend van veerboten voor de TESO (Den Helder-Texel v.v.), de Provinciale Stoomboot Dienst (veerdiensten in Zeeland) en GVB (veer-

diensten in Amsterdam), reddingboten voor de KNRM, de replica van de Oost-Indiëvaarder *Amsterdam*, de werkschepen voor de aanleg van de Oosterscheldedam en de pier bij Hoek van Holland tot verschillende marineschepen. In overleg met de huidige eigenaar wordt een selectie gemaakt uit de ruim 1300 projecten en deze zullen in de komende jaren stapsgewijs aan de collectie worden toegevoegd. Daarbij wordt wel nadrukkelijk gekeken naar het vullen van hiaten in de collectie, of dat de tekeningen in een meer gespecialiseerd museum beter tot hun recht zouden kunnen komen of daar reeds aanwezig zijn.

Een andere schenking bracht opzichten en doorzichten van H.W. de Voogt (1892-1963) van de Haarlemsche Jachtwerf (1913-1920) en Technisch Bureau voor Scheepsbouw H.W. de Voogt (1920-1958) naar het museum. Na het overlijden van Frits de Voogt (1927- 2023), de zoon van H.W. (Henri) de Voogt, verkocht de familie in 2024 de villa aan de Zonnelaan in Haarlem, waar ook de tekenstudio van De Voogt (Naval Architects) was gevestigd. De schenking betreft fotomateriaal uit 'het archief' dat daarnaast ook opnamen van de eerste door De Voogt gebouwde jachten in 1908 en materiaal gerelateerd aan de visserij betreft. De Voogt staat vooral bekend om het ontwerpen van luxe motorjachten, maar ontwierp ook in serie gebouwde (zeil) jachten, vissersvaartuigen, redding- en politieboten, vaartuigen voor de marine en woonboten. De Voogt was bekend in binnen- en buitenland. Tot zijn bekendste ontwerpen worden het luxe jacht *Chahsevar* (voor de sjah van Perzië) en het koninklijk jacht *Piet Hein* gerekend (in 1937 als nationaal geschenk aan kroonprinses Juliana en prins Bernhard). In 1950 stond Henri de Voogt, samen met de werven Nicolaas Witsen, E.G. van de Stadt, G. de Vries Lentsch jr., 't Fort, Akerboom & Van Lent en De Vlijt, aan de basis van het samenwerkingsverband Feadship (First Export Association of Dutch Shipbuilders). Henri de Voogt wordt beschouwd als een van de meest invloedrijke Nederlandse scheepsarchitecten van de twintigste eeuw. Met zijn innovatieve ontwerpen drukte hij een aanzienlijk stempel op de ontwikkeling van de internationale scheepsarchitectuur. In 1978 verwierf het museum al zijn tekeningenarchief (Collectie De Voogt, 928 stuks). Een deel van die op papier getekende schepen, is nu ook op de aangeboden foto's in hun natuurlijke element te zien. Tegelijkertijd bieden de tekeningen een verdiepend inzicht op het geschonken fotomateriaal. Hiermee heeft de VNHSM de collectie De Voogt enorm in betekenis kunnen versterken.

Foto: Twycer

SAIL Amsterdam is een van de grootste maritieme evenementen ter wereld en om die reden wordt hier ook in de collectie bijzondere aandacht aan besteed. Van de vorige edities zijn meerdere memorabilia zoals vaantjes, penningen en affiches opgenomen. Een affiche voor de editie SAIL 1980 ontbrak nog, wat deze schenking tot een aanvulling op de collectie maakt. In overleg met de organisatie van SAIL wordt overigens gekeken om van enkele terugkerende objecten een exemplaar van de huidige of vorige edities aan de collectie toe te voegen. Van de jubileumeditie in 2025 werden diverse objecten, die als officiële merchandise door SAIL zijn uitgebracht in de collectie opgenomen, zoals twee shirts, een pet, een poster, een herdenkingsmunt en een programmaboek. Deze objecten werden door de SAIL-organisatie geschonken.

Foto: SC Telstar

Geïnspireerd door SAIL speelde SC Telstar in het voetbalseizoen '25/'26, in het speciale *Make a Wave* shirt. De shirts werden gedragen tijdens de wedstrijd tegen PEC Zwolle op 15 augustus. De shirts staan in het teken van SAIL en het maritieme verleden van IJmuiden en Velsen. Volgens het persbericht is het shirt een eerbetoon aan het maritieme verleden en de toekomst van IJmuiden en Velsen. Op het shirt zijn maritieme tatoeagesymbolen en verwijzingen naar de maritieme sector aangebracht.

Op 8 januari 1953 liep ms. *Klipfontein* van de Verenigde Nederlandsche Scheepvaartmaatschappij, op twee zeemijl van Ponta Zavora, op een rif. Alle opvarenden van de *Klipfontein* werden gered door het Britse schip *Bloemfontein Castle*. De redding was in Nederland groot nieuws. Een reddingvest, geschonken door de heer Crabb, herinnert aan dit moment en werd waarschijnlijk gedragen door de schoonvader van de schenker, die destijds als steward werkte op de *Bloemfontein Castle.* Meerdere overlevenden hebben op het reddingvest hun handtekening achtergelaten.

Oud-machinist Erik Kreune, die werkte bij Shell Tankers van 1964 tot 1985, heeft zijn twee uniforms en een pet geschonken. De uniformen en pet zijn herkenbaar aan het bedrijfslogo op de knopen.

Persoonlijke documenten en foto's van opvarenden hebben altijd een speciale aandacht in het verzamelbeleid. Een generaties lang in de familie bewaard scheepsjournaal uit 1862 dat werd bijgehouden door A.M.S. Hogerwaard, "aspirant Ingenieur van den waterstaat", aan boord van de *Henriette Maria* van de Amsterdamse rederij Bienfait & Zoon werd aan het museum geschonken. Het handschrift op 58 pagina's is levendig geschreven en geeft een goed inkijkje in het leven van een passagier aan boord van een zeilschip naar Nederlands-Indië. De tekst is ook van meerdere illustraties voorzien, zoals het schieten op bruinvissen, de eettafel voor de passagiers tijdens een zware storm en het vieren van het Neptunusfeest. Het handschrift werd in 2023 integraal heruitgegeven door Sidestone Press als Van Amsterdam naar Batavia: het scheepsjournaal van Arnold Hogerwaard, ingenieur van de waterstaat als passagier van het zeilschip *Henriette Maria* op haar reis van Amsterdam naar Batavia in 1862. Deze publicatie is ook online beschikbaar via https://www.sidestone.com/books/van-amsterdam-naar-batavia.

Dankzij een schenking van maar liefst zes multomappen met foto's en bescheiden van de heer Dirk Herman Blaauboer (1914-1989), die als scheepskok in dienst was bij verschillende rederijen tussen 1939 en 1966, is vooral het beeld van de koopvaardij in de oorlogsjaren verder versterkt.

Foto: Saffron Pape

Met deze bronnen wordt een inzichtelijke presentatie mogelijk waarbinnen persoonlijke getuigenissen een uniek licht werpen op de koopvaardij tijdens de Tweede Wereldoorlog.

De VNHSM kreeg wederom meerdere objecten geschonken met betrekking tot de walvisvaarder *Willem Barendsz* II. De objecten zijn ditmaal afkomstig van de erven van de heer Gerrit Kant. Meest in het oog springt een door hem aan boord gemaakte kleurenfilm waar hij als inspecteur werkte tijdens het vangstseizoen 1959-'60. Verder bevat de schenking meerdere persoonlijke documenten zoals een monsterboekje, een diploma scheepswerkbouwkunde en correspondentie met zijn eerdere werkgever Vinke & Co, en een stuk balein met daarop een getekende voorstelling van een jager op zee in de Zuidpoolgebied.

Tot slot voegde de VNHSM een groot aantal dia's, films en fotoalbums van Reynold Christopher Schenk toe. Schenk was tweede en later eerste stuurman bij de Stoomvaartmaatschappij 'Nederland' (SMN) van 1957 tot 1968. De jaren waarin hij als stuurman werkzaam was voor de SMN, waren het laatste hoofdstuk als zelfstandige scheepvaartmaatschappij. Grote omwentelingen op het wereldtoneel noopten tot het vinden van nieuwe vaargebieden en routes. Daarnaast biedt het materiaal een blik op de bouw van Nederlandse schepen op een Japanse werf in de haven van Shimizu. Persoonlijke getuigenissen van zeevarenden uit deze relatief recente periode in de maritieme geschiedenis, zijn (vooralsnog) mondjesmaat vertegenwoordigd in de fotografiecollectie. Het verzamelen van persoonlijke geschiedenissen van opvarenden is een speerpunt in het collectiebeleid. Bijzonder in deze collectie zijn opnamen gemaakt in Shimizu, waar werfarbeiders collectief gymnastiekoefeningen doen tijdens het werk, de overtocht van circusdieren en de beelden die het leven aan boord laten zien.

Christiaan Brunings

Dankzij de enthousiaste inzet van een groep zeer toegewijde vrijwilligers kan de uit 1900 stammende stoomijsbreker *Christiaan Brunings* nog steeds in de vaart worden gehouden. Ook in 2025 was het historische vaartuig onder stoom aanwezig bij diverse manifestaties verspreid door het land – waaronder tijdens SAIL – en werden voor belangstellenden rondvaarten in de Amsterdamse haven georganiseerd. Voor het meerjarig onderhoud van de *Christiaan Brunings* werd door het museum een onderhoudsplan opgesteld en samen met de VNHSM een fondsenwervingscampagne voorbereid.

Bibliotheek

De bibliotheek van Het Scheepvaartmuseum biedt een fysieke en laagdrempelige toegang tot één van de belangrijkste maritiemhistorische verzamelingen van publicaties en handschriften ter wereld. Het is een plek voor onderzoek voor onderzoekers, conservatoren, fellows, stagiairs en andere belangstellenden. Daarnaast fungeert de bibliotheek als fysieke vraagbaak waar museumbezoekers terecht kunnen met uiteenlopende vragen over het museum, maritieme geschiedenis en genealogie terecht kunnen. De bibliotheek is op werkdagen geopend van 10 tot 17 uur en voor een prettige ontvangst en een deskundige afhandeling van informatievragen staan sinds december drie informatiespecialisten en een team van 15 vrijwilligers garant. Het totaal aantal fysieke bezoeken aan de bibliotheek kwam uit op 5519. Het aantal beantwoorde informatievragen bedroeg 3085. Het merendeel van de vragen wordt per e-mail ontvangen en afgehandeld.

In de bibliotheek werden in 2025 ook activiteiten voor grotere groepen georganiseerd. Zo was ook dit jaar de museumbibliotheek een van de vaste deelnemers aan 'Stap op de rode loper'. Dit Amsterdamse leesbevorderingsproject vond traditiegetrouw in januari plaats, waarbij vmbo-studenten een bezoek aan de bibliotheek brachten. Daarnaast werden groepen studenten ontvangen, onder andere van de Universiteit van Amsterdam, Universiteit Leiden en Columbia University.

In de zomer kon de bibliotheek rekenen op een grote toeloop van bezoekers, vooral tijdens SAIL Amsterdam. De bibliotheek was ook extra geopend tijdens de Scheepsmodelbouwexpo op zaterdag 27 september. In de bibliotheek werd een

workshop gegeven over het raadplegen van de gedigitaliseerde technische tekeningen en de verzamelde modelbouwers konden er vragen stellen over specifieke boeken en bouwplannen.

De bibliotheek fungeert ook regelmatig als filmlocatie waaronder voor de NPO-documentaire ‘Sporen van slavernij’, voor het RTL-programma ‘De Erfgenaam’, waarbij een expert op het gebied van koloniale geschiedenis in de bibliotheek werd geïnterviewd, en op 18 september vanwege het 25-jarig jubileum van Museumnacht.

In 2025 werd het inhalen van registratieachterstanden in de bibliotheekregistratie afgerond. Vervolgens kon aandacht worden besteed aan het opschonen en verbeteren van de bestaande registratie. Naar aanleiding van een aandachtspunt benoemd door de Inspectie voor Overheidsinformatie en Erfgoed is een meerjarenplanning uitgewerkt voor gecombineerde standplaats- en conditiecontroles van de gehele museale bibliotheekcollectie. De eerste proefcontrole is succesvol afgerond; de controles lopen door tot en met 2028.

Om de online vindbaarheid van de bibliotheekcollectie verder te vergroten, is door de registratoren en bibliotheekmedewerkers gewerkt aan zo’n 115.000 vermeldingen van het “huidige standplaats”-veld. Hierdoor is voor bezoekers direct zichtbaar of een object in de bibliotheek kan worden geraadpleegd of in het depot ligt en moet worden aangevraagd.

Restauraties
In 2025 werden 130 kleine en grotere restauraties aan objecten uit de collectie verricht, waaronder 65 glasnegatieven, 37 zeekaarten, veertien boeken, zes films, twee schilderijen, twee albums, twee prenten en een document. Verder werden enkele scheepsmodellen en andere objecten behandeld voorafgaand aan bruiklenen aan collega-musea. De meeste werkzaamheden werden uitgevoerd door de restaurator scheepsmodellen of door externe restauratoren en specialisten in nauw overleg met de conservatoren en ondersteund door de collectiebeheerders. Door een extra financiële bijdrage van de VNHSM kon ook dit jaar het aantal restauraties sterk worden uitgebreid

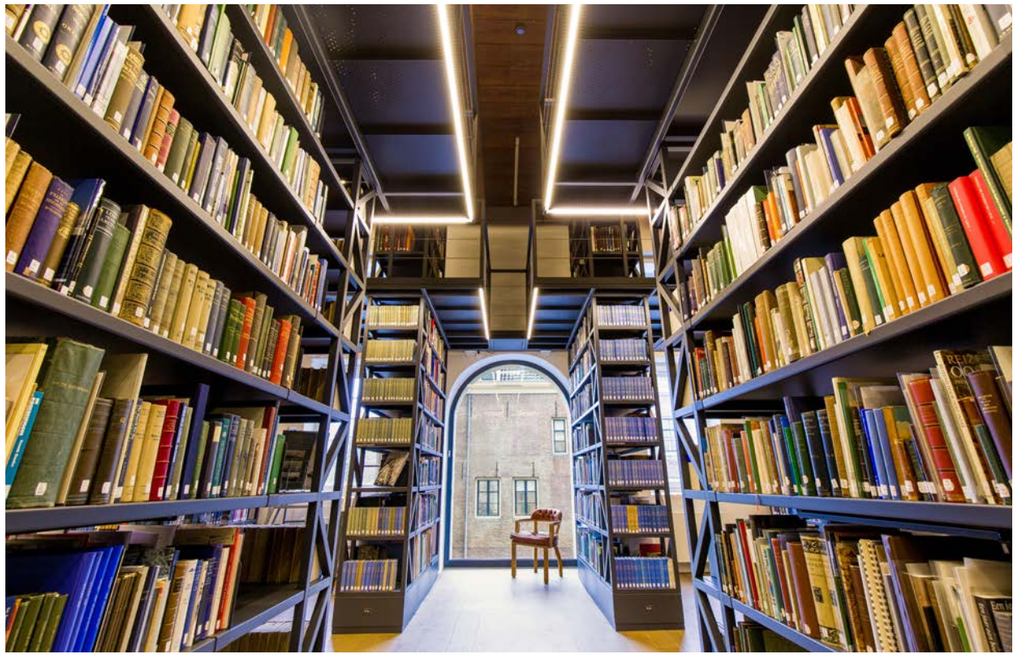

Foto: Twycer

en het onderhoud aan het stoomschip *Christiaan Brunings* worden geïntensiveerd.

Bruiklenen
De VNHSM had gedurende het afgelopen jaar 149 voorwerpen in langdurig bruikleen uitstaan bij vijftien instellingen, waarvan er gedurende het jaar dertien werden geretourneerd. In 2025 gaf zij negen objecten uit haar collectie in tijdelijk bruikleen aan vijf musea, doorgaans voor tentoonstellingen. Het museum is verantwoordelijk voor de administratie en uitvoering van het bruikleenverkeer.

Digitalisering
Op het gebied van het digitale aanbod van informatie over de collectie zijn door het museum in 2025 opnieuw belangrijke stappen gezet. Digitalisering van deze informatie in beeld en tekst is binnen het huidige beleidsplan een belangrijke doelstelling om de zichtbaarheid van de collectie verder te vergroten, vooral buiten de muren van het museum. Samen met diverse leveranciers is in 2025 gewerkt om data op duurzame wijze te beheren en toegankelijk te maken. In dit kader werd de fotografie van nieuwe aanwinsten en de bestaande collectie verder voortgezet. Aan het einde van het jaar was 87% van de collectie gedigitaliseerd.

De grootste slag wordt geslagen met de digitalisering van de unieke handschriftencollectie. Dit meerjarige project ging in 2024 officieel van start met de conservering van handschriften bij het papierrestauratiebedrijf Hoogduin voorafgaand aan de feitelijke digitalisering die in 2025 in meerdere kleinere batches bij het digitaliseringsbedrijf GMS plaatsvond. Het museum ontvangt hiervoor subsidie vanuit het nationale programma Metamorfoze voor het behoud van en duurzame toegang tot het papieren erfgoed van Nederland. Naar verwachting is de gehele handschriftencollectie in 2026 digitaal beschikbaar voor het publiek.

Alle informatie over en foto’s van de objecten kunnen worden geraadpleegd op de eigen collectiewebsite van het museum (collectie.hetscheepvaartmuseum.nl) en op de website Maritiem Digitaal (www.maritiemdigitaal.nl) van de samenwerkende maritieme musea in Nederland en België, en op de website Collectie Nederland van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (www.collectienederland.nl).

Afstoting
In 2025 heeft de VNHSM 239 objecten uit de collectie afgestoten die niet binnen de huidige verzamelcriteria vallen. Daarvan waren 176 langdurige vermissingen die volgens de nieuwe regels van de Inspectie Overheidsinformatie en Erfgoed na vijf jaar uit het actieve objectbestand dienen te worden uitgeschreven. De overige 63 objecten zijn uitgeschreven geheel conform de *Leidraad Afstoting Museale Objecten* (LAMO) van de Museumvereniging en in nauw overleg met de VNHSM als eigenaar. Hiervan vonden 22 objecten een nieuwe bestemming bij een collega-erfgoedinstelling: een Romeinse ankerstok en tien munten gingen naar het Rijksmuseum van Oudheden in Leiden en enkele memorabilia met betrekking tot de Kroningsfeesten van 1898 in Batavia werden overgedragen aan het Nationaal Archief. 37 Objecten konden niet worden herplaatst in een ander museum en werden vervolgens ter verkoop aangeboden via Museum Depot Shop en vonden op die manier een particuliere bestemming. Het ging daarbij onder andere om twee boomstamkano’s, negen scheepsmodellen, acht prenten, zeven technische tekeningen en zeven schilderijlijsten. Vier objecten zijn vanwege hun slechte toestand vernietigd. Voorstellen voor afstoting worden door het museum eerst aan het VNHSM-bestuur voorgelegd en bij akkoord uitgevoerd.

Collectiebeheer
Het uitgangspunt voor het toezicht op het dagelijks beheer van de VNHSM-collectie vindt sinds 2022 plaats binnen het kader van het wettelijke toezicht door de Rijksinspectie voor Overheidsinformatie en Erfgoed. De voortgang en eventuele aandachtspunten uit dit toezicht worden door het museum met het bestuur van de VNHSM besproken en tussentijds afgestemd in het regulier overleg van het hoofd collecties van het museum met het bestuurslid collecties van de VNHSM.

Kennis
Haar tweede doelstelling, het vergroten en verbreiden van kennis over de Nederlandse maritieme geschiedenis en cultuur, probeert de VNHSM op diverse manieren te realiseren.

In 2025 verscheen de 52ste jaargang van *Zeemagazijn*. Dit tijdschrift van het museum wordt, naast aan relaties, ook aan alle leden van de VNHSM toegezonden. *Zeemagazijn* richt zich op een breed lezerspubliek met interviews met markante personen, uitgebreide beeldreportages en inhoudelijke artikelen geschreven door de conservatoren en tijdelijke onderzoekers (fellows). Het tijdschrift verschijnt twee keer per jaar en wordt samengesteld en geredigeerd door het museum.

Dankzij een financiële bijdrage van de VNHSM werd ook de publicatie van *In het licht van de rijzende zon. De fotoalbums van Dirk de Graeff van Polsbroek 1857-1869* mogelijk gemaakt. Voor dit boek, dat werd uitgegeven in samenwerking met Waanders Uitgevers, deed auteur Sara Keijzer onderzoek naar de unieke foto's van Japan die zijn verzameld door de Nederlandse diplomaat Dirk de Graeff van Polsbroek, en de manier waarop deze foto's de westerse blik op Japan in deze tijd hebben gevormd. Het onderwerp sluit nauw aan bij de tijdelijke tentoonstelling *Ekō* die in maart 2026 in het museum opent.

De VNHSM ondersteunt met een jaarlijkse bijdrage, mede via de Fellowshipskring, het succesvolle fellowshipsprogramma van het museum. De beurzen bieden (jong) talent de gelegenheid wetenschappelijk onderzoek te doen op basis van de uitzonderlijke maritieme verzamelingen van het museum. De collectie dient als uitgangspunt voor onderzoek waarbij deze gastonderzoekers oftewel fellows ook de collecties van andere musea, archieven en bibliotheken in binnen- en buitenland betrekken, waardoor de collectie ook in een bredere context wordt geplaatst. De VNHSM heeft de structurele bijdrage aan het fellowshipsprogramma verlengd met vijf jaar tot 2030.

In 2025 waren in totaal acht fellows actief in Het Scheepvaartmuseum. In het kader van het Prof. J.C.M. Warnsinck Fellowship rondden drie fellows in 2025 hun onderzoek af: Merle van Lier met een onderzoek naar de representatie van Marokko en Noord-Afrika op vroegmoderne kaarten, Sander Rooijakkers over een achttiende-eeuws reisverslag naar Philadelphia, en Anne-Linde Ruiter onderzocht de iconografie van zeventiende-eeuwse vrouwen van admiraals en kapiteins op schilderijen.

In mei startte Mia Vrijens als Prof. J.C.M. Warnsinck Fellow met haar onderzoek naar verpleegkundige handelingen door niet-medisch personeel aan boord van koopvaardijschepen in de tweede helft van de twintigste eeuw. Zij gebruikte hiervoor het zogenaamde "rode boekje" uit de collectie met instructies voor het verrichten van medische handelingen op zee in het geval er geen gediplomeerd arts of verpleegkundige aan boord is. Verder nam zij interviews af om via mondelinge geschiedenis te achterhalen op welke manier deze handelingen in de praktijk werden uitgevoerd.

In september startte Hugo Post zijn onderzoek naar Surinaamse en Caribische scheepslieden aan boord van de Nederlandse stoomschepen van de Koninklijke West-Indische Maildienst (KWIM) in het begin van de twintigste eeuw. Hiermee bouwt hij voort op onderzoek dat al is gedaan voor de tentoonstelling *Schaduwen op de Atlantische Oceaan*. Hij gebruikt foto's uit de museumcollectie en plaatst die in een bredere context met archiefbronnen en contemporaine tijdschriften. Linsey Duijmelink startte gelijktijdig een onderzoek naar alleenstaande vrouwen aan boord van schepen van de Holland-Amerika Lijn (1871-1938). Door passagierslijsten in het Stadsarchief Rotterdam en scheepsjournalen, brochures, affiches en prentbriefkaarten uit de collectie van het museum te combineren met archiefmateriaal uit het Rotterdamse stadsarchief, hoopt zij nieuw licht te werpen op deze in de maritieme historiografie tot nu toe veronachtzaamde groep migranten.

Dr. Bob Pierik rondde zijn onderzoek af in het kader van het in 2024 toegekende Dr. Ernst Crone Fellowship. Hij richtte zich op het gebruik van het Amsterdamse IJ in de vroegmoderne tijd. Door de collectie van het museum te combineren met de notariële akten uit het Amsterdamse Stadsarchief, kon hij nieuw licht werpen op de sociale processen die er op het IJ plaatsvonden. In september startte dr. Geke Burger haar onderzoek als Dr. Ernst Crone Fellow naar de handel in (scheeps)hout uit Noorwegen in de zeventiende eeuw. Hiervoor maakt ze gebruik van visuele bronnen uit de museumcollectie en andere collecties, en verricht ze onderzoek in archieven voor geschreven bronnen die het visuele materiaal in perspectief kunnen plaatsen. Haar onderzoek duurt tot medio 2027.

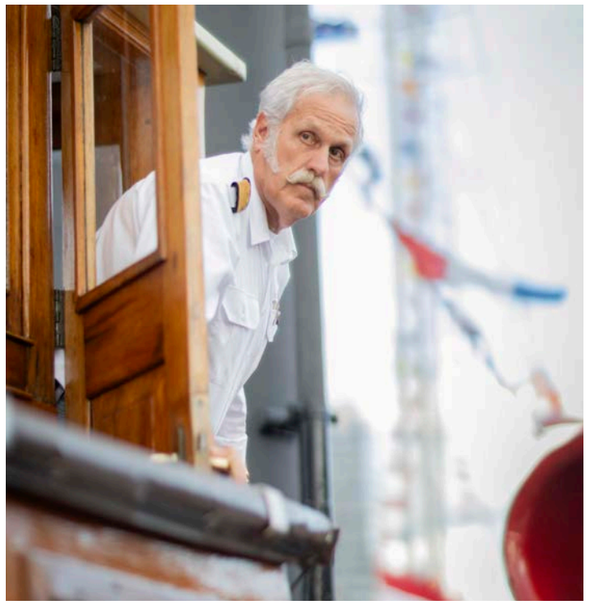

Foto: Saffron Pape

Alle gastonderzoekers deden hun onderzoek in nauwe samenwerking met de conservatoren van het museum. De fellows die in 2024 hun onderzoeken hebben afgerond, presenteerden de resultaten in meerdere artikelen en tijdens een drukbezochte Fellowshipsmiddag, die op 28 februari 2025 plaatsvond. De middag werd afgesloten met een feestelijke presentatie van het boek *Redden op de Rede. Redden in het Waddengebied in de 18e eeuw*, het resultaat van het onderzoek dat door Rien Meppelink Fellow Gwen Lemmers in 2024 werd uitgevoerd in het museum. De bijeenkomst werd door 140 deelnemers bijgewoond.

Op 6 november werd een bijeenkomst georganiseerd voor de leden van de Fellowshipskring met de fellows, onderzoekers en conservatoren van het museum. Na een welkom door Jelle van Lottum als voorzitter van de Stichting Fellowships nam Geke Burger de toehoorders mee in haar promotieonderzoek en boek over Scheurrak SO1, Diederick Wildeman nam hen mee door de tentoonstelling *De zee in kaart* en tot slot was er een eerste kennismaking met de nieuwe lichting fellows.

Op 15 november vond het jaarlijkse Museumsymposium plaats. Dit jaar werd het symposium georganiseerd in samenwerking met de Netwerk Historische Kartografie en stond het in het teken van cartografie. Naast het bijwonen van verschillende lezingen was er gelegenheid om de nieuwe cartografie-tentoonstelling *De zee in kaart* te bezoeken. Het symposium werd door 96 deelnemers bezocht.

Het museum heeft voor de periode 2022-2024 een nieuwe functie gecreëerd in de vorm van een junior conservator. Aan de financiering van deze functie leveren zowel het museum, de VNHSM en het Fonds 1999 een bijdrage. De functie werd in 2025 voortgezet. Sinds december 2023 wordt deze functie vervuld door Tom Nouwen. Daarnaast heeft de VNHSM een bijdrage geleverd waardoor voor een dag in de week een conservator voor de visserijcollectie kon worden aangesteld. Deze functie wordt bekleed door Alex Poldervaart.

In het kader van haar kennisdoelstelling levert de VNHSM tot slot jaarlijks een financiële bijdrage aan de Stichting Maritieme Leerstoel die daarmee de activiteiten van de leerstoel zeegeschiedenis aan de Universiteit Leiden ondersteunt. Dit is de enige plaats in Nederland waar studenten een volledige BA- en MA-opleiding tot maritiem historicus kunnen volgen. De reguliere leerstoel wordt voltijds bekleed door prof. dr. M. van Groesen.

Foto: Roel Vincken

Leden in 2025

Onze leden zijn naast de collectie één van belangrijkste fundamenten van onze vereniging en essentieel voor het voortbestaan ervan. Veel leden zijn al jarenlang lid en vormen een belangrijke, betrokken en enthousiaste groep ambassadeurs voor de VNHSM en het museum. Door de verschillende activiteiten die in en buiten het museum worden georganiseerd, blijven leden elkaar ontmoeten; ook brengen zij regelmatig nieuwe leden aan. Mede dankzij de financiële bijdrage van VNHSM-leden kunnen door het museum collectieaankopen worden gedaan en restauraties worden verricht. Bovendien ondersteunt de VNHSM het onderhoud van de collectie en het verrichten van onderzoek hiernaar.

Ledenbestand

De voortdurende wens van het bestuur is om de VNHSM toekomstbestendig te maken. Daar hoort een stabiele aanwas van nieuwe leden bij. Hoewel er dankzij de inzet van velen 70 nieuwe leden zijn geworven het afgelopen jaar, is onder meer door vergrijzing het ledenbestand gedaald van 782 leden op 31 december 2024 naar 752 een jaar later in 2025. Dat houdt in dat er een afname was van dertig (30) leden dit jaar, wat iets meer is dan voorgaand jaar. Het gemiddeld aantal jaarlijkse opzeggingen over de periode van 2017 t/m 2025 ligt op 109. Vorig jaar waren het er 67 en dit jaar werden 100 afmeldingen verwerkt.

In 2025 werd ingezet op behoud van de huidige leden en op groei van de verschillende kringen, waaronder de Jonge Compaenen. Hiermee wordt het doel van de toekomstbestendigheid concreet gemaakt. Een aandachtspunt is ervoor te zorgen dat ook de verdeling van leden over verschillende kringen niet verder daalt, zodat de inkomsten van de VNHSM niet significant fluctueren.

Relatiemanager

Begin 2025 werd Carmèl van der Veeke aangesteld als relatiemanager en nalatenschappenwerver. Met Saskia Hooft en de andere collega's van de afdeling filantropie en partnerships van het museum hebben zij zich ingezet voor ledenbehoud, de ledenwerving en organisatie van activiteiten voor alle leden en kringen. Het contact met de leden is hierdoor verder geïntensiveerd.

75-euro leden

Het ledenaantal van de betalende 75-euro leden is in 2025 gedaald ten opzichte van 2024. Eind 2025 telde de VNHSM 455 leden in de categorie 75-euro, ten opzichte van 486 in 2024. De beëindiging van de lidmaatschappen bij deze groep wordt met name veroorzaakt door het overlijden van leden en vergrijzing van het ledenbestand.

Jonge Compaenen

Het aantal Jonge Compaenen leden is in 2025 iets gestegen. Deze groep is opgericht voor nieuwe leden tot 35 jaar. Zij betalen eveneens jaarlijks 75-euro lidmaatschapsgeld. De VNHSM telt in 2025 130 Jonge Compaenen ten opzichte van 131 in 2024. In totaal beëindigden 31 Jonge Compaenen hun lidmaatschap in 2025 en werden 30 nieuwe Jonge Compaenen verwelkomd (inclusief acht Jonge Compaenen die een cadeaulidmaatschap hebben).

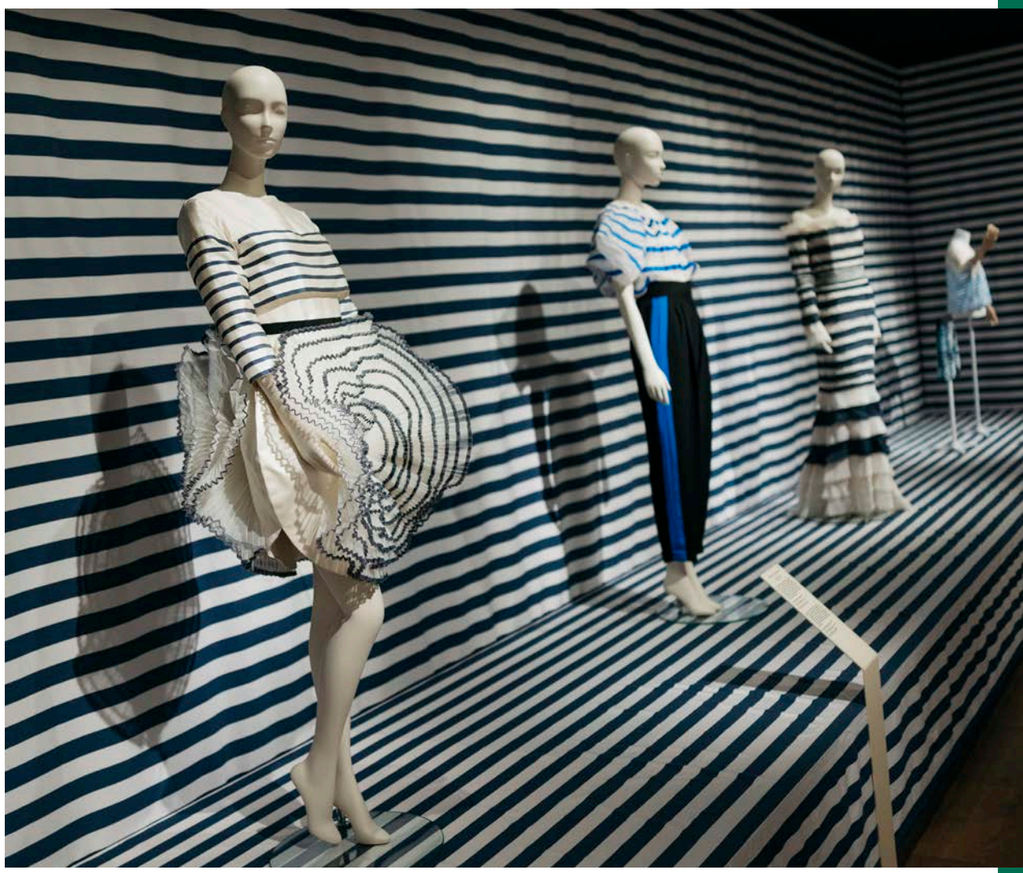

Foto: Kirsten van Santen

Fellowshipskring

De begunstigers van de Fellowshipskring maken onderzoek naar de collectie mede mogelijk met hun bijdrage aan het fellowshipsprogramma. Leden van deze kring betalen jaarlijks een bedrag variërend tussen 250 euro en 1.000 euro voor een lidmaatschap dat geldt voor een periode van vijf jaar. De Fellowshipskring telt 21 leden in 2025 ten opzichte van 19 leden in 2024.

Collectiekring

De Collectiekring bestaat uit leden met een grote interesse voor de collectie van het museum. De leden van deze kring betalen 1.000 euro per jaar gedurende een periode van vijf jaar. De Collectiekring telt in 2025 twee (2) leden.

Nautische kring

De leden van de Nautische kring hebben een passie voor watersport en betalen 1.000 euro per jaar gedurende een periode van vijf jaar. De Nautische kring telt in 2025 tien leden, hetzelfde aantal als in het voorgaande jaar.

Nalatenschappen

In 2025 ontving de VNHSM twee legaten. De Vereeniging is de legatarissen enorm dankbaar omdat hiermee verdere steun aan het Museum wordt mogelijk gemaakt.

Activiteiten en ledenontvangsten in 2025
In 2025 zijn per doelgroep/geefkring diverse activiteiten georganiseerd naast de reeds bestaande museumactiviteiten. Een overzicht hiervan met daarbij de genodigden vermeld, treft u hieronder aan.

Vrijdag 10 januari
Nieuwjaarsbijeenkomst
Alle leden

Vrijdag 28 februari
Fellowshipsmiddag
Alle leden

Woensdag 16 april
Nautische Kring diner en Pakhuislezing met Sailors for Sustainability
Nautische Kring

Woensdag 7 mei
ALV VNHSM
Alle leden

Donderdag 22 mei
Young Professionals Night tijdens Amsterdam Art Week
Jonge Compaenen

Vrijdag 27 juni
Vlootschouw (symposium)
Alle leden

Foto: Saffron Pape

Vrijdag 11 juli
Zomerfeest Jonge Compaenen (10 jarig jubileum)
Jonge Compaenen

Vrijdag 22 augustus
Vaartocht s.s. *Christiaan Brunings* tijdens SAIL '25
Jonge Compaenen

Zaterdag 23 augustus
Vaartocht s.s. *Christiaan Brunings* tijdens SAIL '25
Alle leden

Zaterdag 6 september
Amsterdam Map Fair
Alle leden

Zaterdag 27 september
Scheepsmodelbouw expositie
Alle leden

Zaterdag 1 november
Museumnacht
Jonge Compaenen

Donderdag 6 november
Kennismiddag Fellowshipskring
Fellowshipskring

Donderdag 6 november
Bezoek PAN met Jonge Compaenen
Jonge Compaenen

Zaterdag 15 november
Museumsymposium
Alle leden

Foto: Eddo Hartmann

Bericht uit het museum

Het was een bijzonder jaar voor Het Scheepvaartmuseum: het eerste jaar van de nieuwe beleidsperiode 2025-2028 en vertaling van ons activiteitenplan *Mens en Zee* waarmee Het museum een nieuwe koers inslaat. Binnen deze nieuwe koers vormt onze rijke collectie nog altijd het uitgangspunt. Maar de verhalen die we vertellen zijn geüpdatet en vertegenwoordigen meer verschillende perspectieven. Er is meer ruimte voor persoonlijke ervaringen en voor de symbolische betekenis van voorwerpen enafbeeldingen.

Ook was 2025 het jaar waarin we met de benoeming van een tweede directeur-bestuurder werkten in een nieuwe bestuurs-structuur. Met deze versterking wil het museum zorgen voor een meer integrale aansturing van het museum en de commerciële tak, en invulling geven aan onze taken op het gebied van beheer en presentatie van de collectie en het museumgebouw.

In 2025 hebben we gezien dat de bezoekersaantallen minder hard groeien ten opzichte van voorgaande jaren. De begrote groei hebben we niet kunnen realiseren. Mede hierdoor zijn er financiële uitdagingen om de totale begroting van het museum sluitend te krijgen. Dit betekent dat we zorgvuldig met onze mensen en middelen moeten omgaan om nog steeds ons hoge museale ambitieniveau te behalen.

Als één activiteit tekenend is voor 2025 dan is het SAIL. Naar schatting kwamen 2,5 miljoen belangstellenden naar de Amsterdamse haven en velen daarvan bezochten ook het museum. Onze conservatoren gaven live een toelichting op wat er op het water gebeurde, terwijl in het museum een aantrekkelijk publieksprogramma werd bezocht; vijf dagen lang was het museum gratis toegankelijk. We ontvingen tijdens deze dagen 28.995 bezoekers.

Een ander hoogtepunt in 2025 was onze eerste echte modetentoonstelling: *Oceanista, Fashion & Sea*, die het maritieme verleden, het modebeeld van nu en de duurzame toekomst van kleding met elkaar verbindt. De zee en de scheepvaart zijn namelijk al eeuwenlang een inspiratiebron voor modeontwerpers; van Bretonse strepen tot het matrozenpak, en van tatoeages tot weerbestendige kleding. *Oceanista* laat zien hoe de maritieme cultuur in ieders kledingkast is terug te vinden, aan de hand van internationale en nationale topstukken

Foto: Beyond Borders Productions

Daarnaast realiseerden we in 2025:

Gezonken Meesters
Het museum vormde het decor voor de televisieserie *Gezonken Meesters*, waarin zes Nederlandse schilderijen centraal staan die verloren zijn gegaan met het zinken van het schip *Vrouw Maria* in 1771. Na afloop van de televisieserie waren de winnende kunstwerken, 12 in totaal, gedurende een maand te zien in het museum.

Atlantisch Venster III:
***De stilte van de zee* – Sarojini Lewis**
In maart opende het derde Atlantisch Venster. In *De stilte van de Zee* is te zien hoe kunstenaar en onderzoeker Sarojini Lewis in de huid van Soerdie kruipt. Soerdie was de eerste vrouwelijke “contractarbeider”, die vanuit India naar Suriname werd verscheept. Dit venster diept het onderwerp “contractarbeid” verder uit dat in *Schaduwen op de Atlantische Oceaan* wordt aangestipt.

De zee in kaart
In juni 2025 werd de tentoonstelling *Cartografie & Curiosa* vervangen door een nieuwe cartografische tentoonstelling: *De zee in kaart.* Zeekaarten vormen een belangrijk onderdeel van onze toonaangevende en rijke cartografische collectie. De tentoonstelling neemt de bezoeker mee in de productie en de ontwikkeling van zeekaarten: van zestiende-eeuwse kustprofielen, VOC-perkamentkaarten en zeeatlassen van Blaeu tot moderne hydrografische kaarten.

Waterschip
In december opende een kleine presentatie over onderwaterarcheologie: *Waterschip*. De tentoonstelling focust zich op het onderzoek van de RCE Field School van een waterschip. Het thema maritieme archeologie is de afgelopen jaren onderbelicht geweest in het museum. De tentoonstelling opende tijdens het 17e Glavimans Symposion (de dag van de maritieme archeologie in Nederland) dat in het museum werd georganiseerd.

THOMAS POYNTZ
Thomas Poynts & Willem van de Velde de Oude (1611-1693)
De vloten vormen twee linies
The Fleets drawn up for Battle

Foto: Twycer

Foto: Twycer

Financieel verslag 2025

*(bedragen tussen haakjes hebben betrekking op de overeenkomstige posten in **2024**)*

Resultaat samenvattend
Het jaar 2024 resulteerde in financieel opzicht in een positief resultaat van € 283.969 (€ 328.527).

Belangrijkste factoren die het resultaat verklaren waren:

(I) Aankopen ter hoogte van € 138.182 en € 62.451 voor restauraties. In 2024 zijn aankopen ter hoogte van € 245.868 en € 39.230 voor restauraties gedaan;

(II) Een beleggingsresultaat ter hoogte van € 371.611 (€ 587.960) na aftrek van bankkosten;

(III) Eén nalatenschap ten bedrage van € 200.000 (€ 0);

(IV) Contributies ter hoogte van € 64.315 (€ 67.889);

(V) Een totaalbedrag ten behoeve van kenniscollectie, wervingskosten, administratie en overige kosten totaal € 177.031 (€ 151.779).

Staat van Baten en Lasten

Baten

Contributies en bijdragen
De contributie ontvangsten en bijzondere bijdragen van leden zijn licht gedaald naar € 64.315 ten opzichte van het vorig jaar € 67.889. Het aantal leden daalde van 782 naar 752.

Erfenissen
In 2025 is één nalatenschap ontvangen van € 200.000. In 2024 is er geen nalatenschap ontvangen.

Baten diverse bijdragen
Het aandeel van de Vereeniging in de opbrengst van de participaties van Het Compagnie Fonds, waarvan de Vereeniging indertijd een der oprichters was, resulteerde afgelopen jaar in € 8.470 (€ 13.300). Er is een bijdrage ontvangen van € 4.834 voor het jaarboek. In 2024 was er geen bijdrage ontvangen.

Beleggingsopbrengsten
Het totale beleggingsresultaat kwam op € 371.611 (€ 587.960) voor aftrek van bankkosten.

De door InsingerGilissen berekende fee (ofwel bankkosten) voor het vermogensbeheer bedroeg € 37.293 (€ 36.083). Deze fee bedraagt 0,5% per jaar exclusief BTW gerelateerd aan de omvang van het belegde vermogen exclusief liquide middelen.

Het beheer van de portefeuille vindt plaats onder verantwoordelijkheid van het bestuur, in samenspraak met en onder controle van de beleggingscommissie die bestaat uit één bestuurslid (de penningmeester) plus drie leden van de Vereeniging.

Lasten

Bestedingen aan de doelstellingen
- *Collectieaankopen*
  De Vereeniging deed aankopen ter hoogte van € 130.481 (€ 150.868). Dit is inclusief restauratiekosten ten bedrage van € 58.191 (€ 39.237).

- *Kennisdoelstellingen*
  Aan de kennisdoelstellingen is € 62.451 (€ 39.290) uitgegeven. De bijdrage aan de Stichting Fellowships bedroeg € 17.546 (€ 18.187) waarvan € 12.500 als vaste jaarlijkse bijdrage. Er is een bijdrage van € 7.500 (€ 0) voor de Stichting Maritieme Leerstoel. Verder is € 33.333 (€ 12.500) financiële ondersteuning gegeven voor twee conservators in het Scheepvaartmuseum.

Foto: Duncan Kuijpers

Het Fellowship Programma is een van de manieren waarop de Vereeniging haar tweede doelstelling verwezenlijkt. De collectie is het belangrijkste onderwerp van studie doch men richt zich ook op de maritieme geschiedenis en ontwikkelingen in het algemeen. De studies en publicaties verbinden het museum met een netwerk van wetenschappelijke onderzoekers en instellingen in binnen- en buitenland en leveren een bijdrage aan het publieksprogramma van het museum.

De Stichting Fellowships heeft de Vereeniging gevraagd haar voor de periode 2020-2025 te ondersteunen middels schenkingen voor de Crone en Warnsinck Fellowships, met een vast bedrag van € 12.500 per jaar. Het bestuur heeft hier positief op gereageerd en wil de aanvraag ondersteunen zolang de financiële situatie van de Vereeniging dit, volgens het bestuur, toelaat en de kwaliteit en presentatie van het onderzoek door de Fellows is verzekerd. De Stichting Fellowships zal zelf actief fondsen blijven werven voor financiering van haar doelstellingen. Het bestuur ziet geen noodzaak om voor deze voorwaardelijke toezegging een aparte reserve te vormen.

Verdere lasten
De kosten van het magazine *Zeemagazijn* bedroegen € 12.554 (€ 12.554).

De kosten van het Jaarboek bedroegen € 4.072 (€ 8.603).

Overige kosten en onvoorzien, waaronder overige kosten zijn gestegen € 33.145 (€ 16.136). Dit komt voornamelijk door inhuur van bestuursondersteuning. Komend jaar verwachten wij dat deze kosten weer wat zullen dalen.

De kosten voor beheer en financiële administratie waaronder accountantskosten zijn iets gestegen tot € 25.440 (€ 22.100). Daarbij zijn diverse kosten, zoals representatiekosten, gedaald naar € 8.461 (€ 14.171).

Balans en financieel beleid ten aanzien van vermogen, reserves en bestemmingsfondsen
De Reserves en Bestemmingsfondsen stegen in overeenstemming met het positieve resultaat tot € 6.460.039 (€ 6.176.070)

Reserves
De Vereeniging kent de volgende reserves en fondsen: Continuïteitsreserve, Bestemmingsreserves en Bestemmingsfondsen.

Continuïteitsreserve
De reserve bedraagt per einde boekjaar € 65.000 (€ 65.000). Deze reserve is gevormd met als doel de dekking van risico's op korte termijn en voorts om te kunnen voldoen aan de daarbij behorende verplichtingen, zoals de leden- en financiële administratie, de bankkosten en de bijdrage ten behoeve van kennis over de collectie. Het bestuur acht de huidige omvang toereikend.

Bestemmingsreserve Doelen
Deze 'algemene' reserve steeg per einde boekjaar tot € 5.038.169 (€ 4.953.143).

Deze reserve is gevormd om uit het beleggen van de betreffende gelden een zo continue mogelijke inkomstenstroom te verkrijgen, die naast de contributie opbrengsten en andere bijdragen en schenkingen, aangewend wordt voor aankopen ten behoeve van collectievorming, alsmede het verbreiden van kennis over de collectie en maritieme kennis in het algemeen.

Het doel is om de algemene reserve te doen groeien met tenminste de inflatie zodat uit het beleggingsresultaat stelselmatige aanvulling van de Bestemmingsreserve aankopen plaatsvindt om aankopen te financieren. Het is niet de bedoeling dat uit het beleggingsresultaat lopende kosten van de Vereeniging worden gedekt. Verder blijven schenkingen, legaten en erfenissen essentieel voor uitbreiding van de Collectie en daarmee de kwaliteit van het museum.

Bestemmingsreserve Aankopen
Deze reserve Aankopen moet de mogelijkheid bieden om aankopen te doen die het daarvoor begrote gemiddeld jaarlijkse gereserveerde bedrag te boven gaan. Grotere aankopen worden hiermee mogelijk

gemaakt. Het bestuur streeft naar een reserve in omvang tussen de € 200.000 en € 600.000 naast het gevormde Balfoort-Roggeveen fonds. Zeer grote aankopen kunnen en moeten doorgaans plaatsvinden met de 'ad hoc' ondersteuning van een aantal grote vermogensfondsen. De kleinere en middelgrote aankopen (tot enkele € 100.000-den) worden in de praktijk grotendeels of geheel door de Vereeniging, al of niet samen met door het museum geallocceerde verkregen gelden, gefinancierd.

Bestemmingsfondsen
Het totaal van de bestemmingsfondsen bedraagt per einde boekjaar € 1.421.870 (€ 1.222.927). Deze fondsen zijn rechtstreeks verkregen uit schenkingen en nalatenschappen met als doel om gedurende een langere periode een bijdrage te leveren aan algemene en specifieke doelstellingen of projecten van de Vereeniging.

Beleggingsbeleid
Toename van belegbaar vermogen blijft gewenst bij handhaven van het beleggingsbeleid om een stabiele stroom van rente en dividendinkomsten te verzekeren bij continue stijgende prijzen van objecten voor de collectie.

Uitgangspunten
- Het gekozen risicoprofiel is "gebalanceerd", met een beleggingshorizon van 10 jaar. De belangrijkste indicator is het deel wat gemiddeld in aandelenfondsen/zakelijke waarden mag worden belegd, zijnde 50% van beleggingen en belegbare liquiditeiten, plus of minus circa 10% met het oog op marktontwikkelingen. De rest is belegd in rentedragende waarden en liquiditeiten.
- De beleggingsportefeuille is in de loop van 2018 omgezet naar een duurzame portefeuille.

Foto: Saffron Pape

Foto: Beyond Borders Productions

Aangezien koersresultaten niet worden begroot vindt men dit opbrengstpercentage niet direct terug in de begroting.

- Er wordt niet geïnvesteerd in gestructureerde producten, hedge funds en commodity's.
- Er wordt naar gestreefd om een bedrag tussen de € 200.000 - € 600.000 liquide te hebben om snel te kunnen reageren als er zich een interessante mogelijkheid voor een aankoop voordoet. Tijdelijk een liquiditeitspositie onder het streefbedrag heeft tot nu toe geen problemen opgeleverd aangezien we bij een 'onverwacht' dure aankoop een deel van de beleggingen voldoende snel liquide kunnen maken.
- Vanuit governance oogpunt is in 2016 besloten het vermogen in beheer te geven aan InsingerGilissen Bankiers.
- Voor het volgen van en adviseren in het beleggingsbeleid bestaat een Beleggingscommissie, samengesteld uit de penningmeester en drie leden van de Vereeniging. Deze commissie overlegt enkele malen per jaar, waarvan tenminste één keer met de betrokken vermogensbank.

Gebeurtenissen sinds balansdatum
Geen.

Begroting 2025
Voor 2026 blijven de contributie en overige bijdragen begroot op een bedrag van € 65.000. Dit blijft een ambitieus target aangezien ledenaantallen langzaam blijven dalen. Rentebaten en dividendinkomsten worden begroot op € 80.000. De rendementen op aandelenkoersen en obligatiekoersen worden zoals gebruikelijk niet begroot aangezien de onzekerheid te groot is. Diverse andere gebruikelijke kostenposten zijn in de afgelopen twee jaar toegenomen en daar is de begroting op aangepast. Voor aankopen is € 150.000 begroot. Daarmee wordt een negatief resultaat € 425.500 begroot waarbij nogmaals geen rekening wordt gehouden met een beleggingsresultaat in 2026.

Risico's en onzekerheden
De Vereeniging en haar eigendommen lopen in principe risico's ten aanzien van -juiste-aankopen, diefstal, schade, kwijtraken e.d. van objecten van de collectie, aansprakelijkheid in het maatschappelijk verkeer, financiële marktrisico's met betrekking tot de belegging van het vermogen, fouten en fraude met betrekking tot het administratieve beheer en administratie, het zich houden door partijen aan de van overeenkomsten met de Staat de Nederlanden en Het Scheepvaartmuseum.

Het bestuur is van mening dat dergelijke risico's voldoende worden onderkend, beheerst en voor zover mogelijk en nuttig op voldoende wijze worden gemitigeerd bijvoorbeeld door de beschikbaarheid en inschakeling van deskundigen, afspraken met het museum, beleid en maatregelen van en door het Museum, procedures, controles, en/of verzekeringen. De Vereeniging wordt uiteraard geconfronteerd met onzekerheden ten aanzien van de toekomstige positie van de ontwikkeling van het ledenaantal en baten, de ontwikkeling van het museum, vermogensopbrengsten, ontwikkelingen op de markt voor museale objecten etc.

Jaarrekening 2025

balans per 31 december 2025

Na resultaatbestemming	euro	euro
	31 december 2025	**31 december 2024**
Activa		
Materiële vaste activa		
Vorderingen en overlopende activa	14.729	31.889
Effecten	6.435.257	6.160.589
Liquide middelen	104.236	36.280
Totaal	**6.554.222**	**6.228.758**
Passiva		
Reserves en fondsen		
Reserves		
• Continuïteitsreserve	65.000	65.000
• Algemene Reserve	4.473.169	4.388.143
• Bestemmingsreserve Aankopen	500.000	500.000
	5.038.169	**4.953.143**
Bestemmingsfondsen		
• Warnsinck Fonds	18.170	19.227
• Balfoort-Roggeveen Fonds	1.203.700	1.203.700
• Brehm Fonds	200.000	0
	1.421.870	**1.222.927**
	6.460.039	**6.176.070**
Kortlopende schulden	94.183	52.688
Totaal	**6.554.222**	**6.228.758**

Staat van baten en lasten over 2025

	euro	euro	euro	euro
	Begroting 2026	**Werkelijk 2025**	**Begroting 2025**	**Werkelijk 2024**
Baten				
Baten leden & nalatenschappen	65.000	264.315	65.000	67.889
Baten aankopen	0	0	0	95.000
Rentebaten en baten uit beleggingen	80.000	371.611	80.000	587.960
Baten bijdragen Jaarboek	0	4.834	0	0
Overige baten (HCF)	10.000	20.873	2.000	14.615
Som der baten	**155.000**	**661.632**	**147.000**	**765.464**
Lasten				
Bestedingen				
Verwerving collectie	150.000	137.125	150.000	242.715
Verwerving Warnsinck collectie	2.000	1.057	2.000	3.153
Rentelasten en lasten uit beleggingen	0	0	0	0
Kennis collectie	229.000	62.451	72.500	39.290
	381.000	**200.633**	**224.500**	**285.158**
Wervingskosten baten				
Kosten leden & nalatenschappen	92.000	72.692	110.000	63.288
Kosten van beleggingen	40.000	37.293	40.000	36.083
Overige kosten + onvoorzien	29.000	33.145	16.500	16.136
	161.000	**143.130**	**166.500**	**115.508**
Beheer en administratie				
Kosten beheer + financiële administratie	**38.500**	**33.901**	**35.000**	**36.271**
Som der lasten	**580.500**	**377.664**	**426.000**	**436.936**
Som van baten en lasten	**-425.500**	**283.969**	**-279.000**	**328.527**
Resultaatbestemming				
Toevoeging/onttrekking aan :				
Continuïteitsreserve		0		0
Algemene reserve		85.026		231.680
Bestemmingsreserve aankopen		0		100.000
Warnsinck Fonds		-1.057		-3.153
Brehm Fonds		200.000		0
A.J. Eschauzier Fonds		0		0
H.P.A. Eberwein Fonds		0		0
Balfoort-Roggeveen Fonds		0		0
Totaal		**283.969**		**328.527**

Foto: Saffron Pape